

januari 2016

Stand van zaken Landschapsontwikkelingsplan

Ook in 2015 is volop gewerkt aan de TOP-projecten uit het Landschapsontwikkelingsplan Schouwen-Duiveland. In deze nieuwsbrief leest u wat er in 2015 is gedaan en wat er voor 2016 op de rol staat.

Blijvende promotie buitengebied

Het buitengebied is van ons allemaal en er valt veel over te vertellen, te leren en te ontdekken. In 2015 is er vanuit het landschapsontwikkelingsplan op de volgende manieren aandacht aan besteed.

Veelzijdig Landschap

Ook in 2015 is er aandacht geweest voor de promotie van ons veelzijdig landschap. Voor de tweede keer werd op Paaszaterdag de dag van het landschap op het terrein van boerderij de Molenberg in Burgh-Haamstede gehouden. Op de informatiemarkt waren meerdere kramen van diverse organisaties die actief zijn in het landschap (van Staatsbosbeheer tot Agrarisch Schouwen-Duiveland en van Stad en Lande tot en met Natuur- en Milieu-educatief centrum Schouwen-Duiveland). Ook was er aandacht voor regionale producten, waren er allerlei doe-activiteiten en was er een valkenier die een demonstratie gaf met vogels. Opnieuw was er veel belangstelling voor deze dag.

Daarnaast zijn we als gemeente verder gegaan met de driewekelijkse pagina in de Wereldregio over het veelzijdig landschap. Ieder keer met een verhaal over de biodiversiteit door Paul Begijn van Natuurmonumenten, een interview met een inwoner van Schouwen-Duiveland over ons veelzijdige landschap en een agenda met geplande

activiteiten. In 2016 verschijnen deze publicaties elk kwartaal, waarin telkens een deel van Schouwen-Duiveland wordt uitgelicht.

Educatieproject Doe-us!

In het najaar van 2015 is door de Vereniging Musea Schouwen-Duiveland het educatieve project Doe-us! georganiseerd voor de basisscholen op Schouwen-Duiveland. Het doel was om de leerlingen van de hogere klassen kennis te laten maken met

het aanbod van de verschillende musea. De musea hadden hier een gezamenlijk thema gekozen: het landschap en het verhaal van Schouwen-Duiveland. Elk museum vulde dit thema op eigen wijze in.

Bij het Brouws Museum werd de relatie met het landschap gelegd via scheepvaart en haven. In het Visserijmuseum in Bruinisse hoorden de leerlingen van alles over de mosselvisserij en de invloed daarvan op het landschap, maar ook hoe de veranderingen in het landschap, door bijvoorbeeld de aanleg van de Grevelingendam, doorwerkten op de mosselvisserij. Bij de Burghse Schoole leerden de kinderen in een lesje anno 1920 over de Ringwalburg en over de natuur van Schouwen-Duiveland via een excursie met de boswachter in het nabijgelegen natuurgebied. Bij het Cameramuseum in Zierikzee ging het juist om het stadslandschap, welke elementen vind je daarin terug en hoe beeld je dat af op een (analoge) foto? In Dreischor, bij Museum Goemanszorg leerden de kinderen van alles over het leven op een boerderij en over de invloed van landbouw en veeteelt op het landschap. In de Museumhaven in Zierikzee werden de kinderen opgeleid tot leerling-scheepstimmerman, waarbij het verhaal van de haven en de schepen van Zierikzee werd verteld. In het Stadhuismuseum gingen de leerlingen verder terug in de tijd. Hier stonden de archeologische vondsten centraal. Die vertellen het verhaal van vroeger: hoe zag die plek er ooit uit en waar moet je zoeken om iets te vinden. Daarna konden de kinderen zelf als archeoloog aan de slag met scherven. Bij het Watersnoodmuseum stond de inrichting van het landschap na de Watersnoodramp op het programma. Ook gingen ze aan de slag met zinkstukken en caissons en leerden ze over de verschillen tussen waker-, slaper- en dromerdijken. Zoals de naam Doe-us! al aangeeft, had deze dag een actief karakter. Er waren luistermomenten en doe-activiteiten, waarbij de leerlingen zelf aan de slag gingen. Hierdoor bleef hun aandacht gevangen en konden ze de theorie direct toepassen in de praktijk.

Doe-us! is mogelijk gemaakt dankzij de giften van de gemeente Schouwen-Duiveland, Stichting Renaissance, VSB Fonds, Cultuurfonds Zeelandia en

KCE Oosterschelderegio. De basisscholen konden hierdoor kosteloos aan het programma deelnemen. Zowel het programma als het busvervoer zijn door de musea geregeld.

Doe-us! was een succes. Het overgrote deel, 24 van de 25 scholen (met in totaal 30 klassen met 700 kinderen), hebben het educatieprogramma gevolgd. Zowel de leerlingen als de leerkrachten vonden het een leuke en leerzame dag.

Leskist 'Het landschap van Schouwen-Duiveland' onder begeleiding

In 2013 is de leskist: 'Het landschap van Schouwen-Duiveland lezen' in gebruik genomen. Deze leskist is voor de groepen 7-8 van het basisonderwijs en gaat over het ontstaan van Schouwen-Duiveland. De eerste twee lessen zijn een ingesproken power point presentatie. De derde les is een fietstocht die aan de hand van een kaart langs verschillende plaatsen gaat. De leerlingen bekijken het landschap en brengen op de kaart hun bevindingen aan. Deze 'Groene kaart' wordt op school verder 'aangekleed' met foto's, schetsen, onderzoekjes e.d. en aan de (groot)ouders gepresenteerd.

Gebleken is dat de les nogal wat voorbereiding vergt van zowel de leerkracht als natuurouders. Dit weerhoudt nu een aantal scholen ervan om met de leskist aan de slag te gaan. Daarom wordt in 2016 de les eenmalig aangeboden met begeleiding. Geïnteresseerde scholen kunnen een mail sturen naar: ada.schreurs@nmesd.nl.

Inventarisatie cultuurhistorische elementen Schouwen-Duiveland

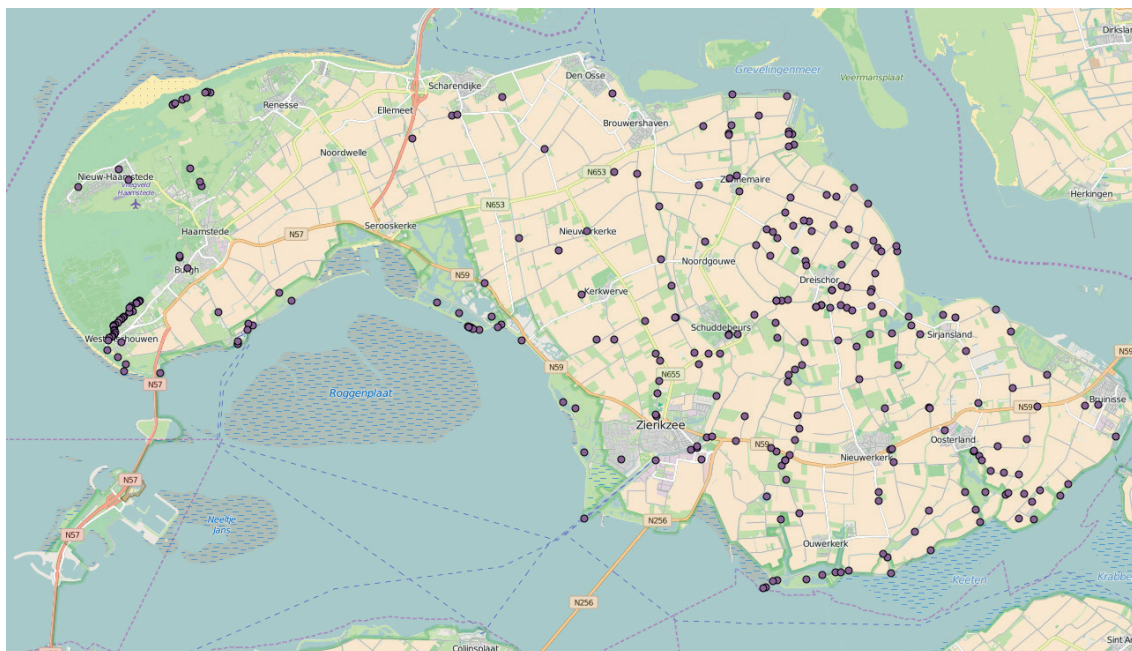
Het project inventarisatie cultuurhistorische elementen op Schouwen-Duiveland is een gezamenlijk initiatief van de gemeente Schouwen-Duiveland, de heemkundige kring Stad en Lande en Stichting Landschapsbeheer Zeeland. Vrijwilligers, voornamelijk van Stad en Lande, zijn bezig Schouwen-Duiveland van oost naar west te inventariseren. Voornamelijk cultuurhistorische

elementen van 50 jaar of ouder, welke zich buiten de bebouwde kom bevinden worden geïnventariseerd. De elementen binnen de bebouwde kom zijn al bekend, maar een enkele keer wordt een bijzonder element in de inventarisatie opgenomen. Reden hiervan kan zijn dat het element door een recente stads- of dorpsuitbreiding binnen de bebouwde kom is komen te liggen. Ook wordt incidenteel de locatie van een verdwenen element of een jonger element meegenomen. Een voorbeeld van een jonger element is het bruggenhoofd van de tijdelijke brug naar Neeltje Jans.

Inmiddels zijn veel gegevens in het veld verzameld. De gegevens bestaan uit de locatie en het type en, indien mogelijk, minimaal één foto van het element. De gegevens worden door een vrijwilliger in een gissysteem vastgelegd. Het resultaat wordt samen met een aanvullende beschrijving op de website www.cultuurhistorie.org/vrijwilligers gepubliceerd. Op 21 december 2015 waren er 274 elementen

gepubliceerd. Veel elementen zijn al wel geïnventariseerd, maar nog niet doorgegeven, dus ook nog niet verwerkt. Het aantal inmiddels geïnventariseerde elementen is dus veel groter dan 274.

Met de afronding van de inventarisatie moeten alle gegevens in de loop van 2016 verder geordend worden. Dit wordt door SLZ gedaan. Dit is nodig omdat er vanaf het begin elementen werden doorgegeven en verwerkt, zonder een goed classificatiesysteem. Nu het project goed loopt wordt beter zichtbaar welke elementen er op Schouwen-Duiveland zijn. Sommige elementen kunnen tot één hoofdtype worden samengevoegd, andere typen worden weer gesplitst. Ook bestaan sommige elementen uit meerdere elementen. Denk bijvoorbeeld aan het elementtype 'waterhuishouding', wat voornamelijk stuwen betreft, maar ook uit een hevelsluis en een duiker bestaat.

Rustplekken en uitzichtpunten

Bijzondere, mooie en goed bereikbare locaties verdienen een bank om op te zitten en te genieten van de omgeving. Ook afgelopen jaar hebben we daar aandacht aan besteed en in 2016 gaan we daar mee verder.

Zitelementen Havenhoofd

Het Havenhoofd van Zierikzee, waar het Havenkanaal de Oosterschelde instroomt, is een ideale plaats om bruinvissen te spotten. Hier bevindt zich namelijk een diepe plek waar bruinvissen hun eten verzamelen. Daarom is hier een zitgelegenheid gemaakt, zodat je er al zittend kan genieten van de bruinvissen, van de bootjes op de Oosterschelde en in het Havenkanaal. Kortom, een locatie waar altijd wel wat te zien is.

Eind 2014 zijn er banken van schanskorven geplaatst zodat ook grotere groepen er terecht konden. Helaas was onvoldoende rekening gehouden met de kracht van het water. Bij storm beukte de golven tegen deze schanskorven waardoor ze openscheurden en de banken kapot gingen. Om hier voor eens en altijd van af te zijn is in 2015 besloten om de constructie van zitelementen drastisch aan te passen. In plaats van banken staan er nu acht zitelementen van ieder 1,5 x 1,5 meter groot. Daarnaast is de constructie versterkt met staal en beton. Hierdoor wegen de elementen per stuk zo'n 2.000 kg en is de verwachting dat ze nu wel de woeste golven kunnen weerstaan.

Elk zitelement is voorzien van een beugel waardoor ze in het winterseizoen naar een wat hogere plek verplaatst kunnen worden, waardoor de golven er geen of in ieder geval veel minder vat op hebben. We hopen hiermee een mooi natuurbelevingspunt gerealiseerd te hebben, waar je lekker kan uitwaaien en ondertussen kan genieten van het uitzicht op de Oosterschelde en het Havenkanaal.

Opening informatiepunt Zeelandbrug

Op 15 december 2015 is het 50-jarig bestaan van de Zeelandbrug gevierd. Op deze dag is ook

het informatiepunt geopend dat eerder dat jaar werd gerealiseerd op de parkeerplaats bij de Zeelandbrug. Het informatiepunt bestaat uit een picknicktafel, een fietsenrek en een informatiebord over de Zeelandbrug en de omgeving. De opening werd verricht door de burgemeester van Schouwen-Duiveland en mevrouw Arends-Koevoets, die op 15 december 1965 bloemen mocht geven aan koningin Juliana bij de opening van de Zeelandbrug. Wij hopen dat veel wandelaars, fietsers en automobilisten gebruik zullen maken van dit mooie rust- informatiepunt.

Tweede plaatsingsronde LOP-banken

Sinds 2014 zijn er op ruim tien mooie, zichtbare en goed bereikbare locaties in het buitengebied LOP-banken geplaatst. Omdat er nog bijzondere plekken een LOP-bank ontberen gaan we in 2016 nog eens vijf LOP banken plaatsen. Voor de locaties hebben we ons laten inspireren door het resultaat van de inventarisatie van mogelijke locaties voor LOP-banken die we in 2013 onder inwoners van Schouwen-Duiveland hebben uitgezet. We zijn momenteel in overleg met de betreffende grondeigenaren. De vijf nieuwe LOP banken worden dit voorjaar geplaatst.

Vragen?

Heeft u na het lezen van deze nieuwsbrief nog vragen? Dan kunt u contact opnemen met Brechje van Gils van de gemeente Schouwen-Duiveland, via telefoonnummer (0111) 452 255.

Colofon

Gemeente Schouwen-Duiveland
Laan van St. Hilaire 2
4301 SH Zierikzee

Postadres:
Postbus 5555
4300 JA Zierikzee

T (0111) 452 000
F (0111) 452 452

E gemeente@schouwen-duiveland.nl
W www.schouwen-duiveland.nl